

การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจของธุรกิจเรือนแพ จากสถานการณ์การระบาดของ
โควิด-19 (Covid-19) กรณีศึกษาเขื่อนแม่จัดสมบูรณ์ชล อุทยานแห่งชาติศรีลานนา
Economic Impact Analysis of The Houseboat Business Pandemic: COVID-19
A Case Study of Mae Ngat Som Boon Chon Dam in Sri Lanna National Park

สุพัตรา กระจ่างโฉม
Supattra Krachangchom

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจของธุรกิจเรือนแพในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 (2) ผลของมาตรการภาครัฐในการช่วยบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจของธุรกิจเรือนแพ ตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจเรือนแพในเขื่อนแม่จัดสมบูรณ์ชล จำนวน 10 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึกที่ใช้สัมภาษณ์ผู้ประกอบการโดยตรง และเปรียบเทียบข้อมูลช่วงก่อนการแพร่ระบาด (ปี 2562) และหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 (ปี 2563)

ธุรกิจเรือนแพของเขื่อนมี 2 รูปแบบ ได้แก่ โฮมสเตย์และร้านอาหาร จากการศึกษาได้ผลการศึกษา ดังนี้ [1] ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (1) ด้านรายได้ พบว่า ปี 2562 ร้านอาหารมีรายได้มากกว่าโฮมสเตย์ 1.22% และปี 2563 โฮมสเตย์มีรายได้มากกว่าร้านอาหาร เนื่องจากได้มีการปรับ กลยุทธ์การขาย คือการลดราคาโปรโมชั่น ถูกต่ำกว่าเดิม จากเดิม 1,200 บาทต่อคน เหลือเพียง 1,000 บาทต่อคน (2) ด้านต้นทุน พบว่า ร้านอาหารมีต้นทุนผันแปรมากกว่าโฮมสเตย์ 18.26% เมื่อทำการเปรียบเทียบก่อนและหลังโควิด-19 และ โฮมสเตย์มีต้นทุนคงที่มากกว่าร้านอาหาร 3% (3) ด้านหนี้สิน พบว่า โฮมสเตย์มีหนี้สินจากการกู้ยืมมากกว่าร้านอาหาร 15.71% แหล่งที่มาของการกู้ยืม พบว่า ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ 3 ราย และร้านอาหาร 1 ราย กู้เงินจากสถาบันการเงิน ไม่ใช่ของรัฐ เนื่องจากการผ่อนชำระสูงสุด 10 ปี อัตราดอกเบี้ย 2% และได้รับการยกเว้นดอกเบี้ย 6 เดือน ส่วนโฮมสเตย์ 2 ราย ร้านอาหาร 4 ราย กู้เงินจากสถาบันการเงินของรัฐ (4) ผลตอบแทนของธุรกิจ ปี 2562 ร้านอาหารมีผลตอบแทนมากกว่าโฮมสเตย์ 1.48% ปี 2563 โฮมสเตย์ มีผลตอบแทนมากกว่า 6.73% [2] ผลของมาตรการภาครัฐที่ช่วยบรรเทา พบว่า ผู้ประกอบการทุกท่านสามารถเข้าถึง รับรู้และได้รับความช่วยเหลือทั้ง 3 มาตรการ ได้แก่ มาตรการการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อคนไทย มาตรการด้านสินเชื่อ และด้านภาษี

คำสำคัญ : ธุรกิจเรือนแพ, ผลกระทบทางเศรษฐกิจ, มาตรการภาครัฐ, โควิด-19

*Corresponding author. E-mail: Supattra.ka0627@gmail.com

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ABSTRACT

The Purpose of this study aimed to [1] Study the economic impact of the houseboat business during the Covid-19 epidemic situation and [2] The government measures to alleviate the economic impact of the houseboat business. An in-depth interview questionnaire was used to interview houseboat entrepreneurs in Mae Ngat Som Boon Chon

Dam in Sri Lanna National Park, 10 cases. The data comparisons were based on NPS earnings data for 2019 (before the COVID-19 epidemic situation) and year 2020 (after the epidemic situation of COVID-19)

The results showed that [1] the economic impact (1) Income: In 2019, restaurants earned 1.22% more than homestays and in 2020, homestays earned more than restaurants because it has been adjusted sales strategy is to reduce the promotional price, cheaper than before, from 1,200 baht per person to 1,000 baht per person. (2) Cost: Restaurants have 18.26% more variable costs than Homestays and Homestays have 3% more fixed costs than Restaurants. (3) Debt: The homestay has borrowing debt during the COVID-19 pandemic more than restaurant about 15.71%. (4) Bonus: In 2019 the bonuses of restaurant are higher than homestay about 1.48% and in 2020 homestay are higher than restaurant about 6.73% because Reduce the package price from 1,200 baht per person to 1,000 baht per person, making customers interested in using the service. [2] As a result of government measures to mitigate, it was found that all operators had access to Recognize and receive assistance in all three measures and adapt well to the situation.

Keyword: Houseboat business, Economic impact, Government Measures, COVID-19

ที่มาและความสำคัญ

ประเทศไทยได้เผชิญกับการแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่อยู่นอกเหนือความคาดหมาย และแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วตั้งแต่ช่วงเดือนปลายธันวาคม 2562 ทำให้ผู้คนติดเชื้อและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยว สถานประกอบการหลายแห่งต้องถูกปิด ประชาชนตกงานเป็นจำนวนมาก เป็นผลให้แต่ละประเทศรวมถึงประเทศไทยได้กำหนดมาตรการเพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทั้งการควบคุมการเคลื่อนย้ายของประชาชนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ การปิดหรือจำกัดระบบขนส่งต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิตและกิจกรรมของประชาชน โดยเริ่มใช้มาตรการที่เรียกว่า การล็อกดาวน์ ในวันที่ 26 มีนาคม 2563 และมีการขยายมาตรการเรื่อยมา จนปลดล็อกดาวน์ในช่วงสิ้นเดือนตุลาคม 2563 ซึ่งมาตรการต่างๆ นอกจากจะส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิตของผู้คนแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจ และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ภาคเศรษฐกิจส่วนใหญ่ไม่สามารถรักษายอดขายและกำไรไว้ได้ บางบริษัทมีกำไรและเงินทุนลดลง ทำให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจตามมา (สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษาฯ และกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

นอกจากนี้ภาครัฐยังได้ออกมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เพื่อสร้างเกราะป้องกันและลดการติดเชื้อ เช่น การปิดสถานศึกษา สถานบันเทิง สถานประกอบการบางประเภท และการปิดห้างสรรพสินค้า ร้านอาหารแบบนั่งทานร้านที่มีการจำหน่ายแอลกอฮอล์ ยกเว้นโซนซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหารแบบซื้อกลับบ้าน (Takeaway) และร้านขายเครื่องดื่มอุปโภคบริโภคที่จำเป็น รวมทั้งรณรงค์ให้ประชาชน “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” ส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาคธุรกิจผู้ประกอบการและลูกจ้างหลายประเภท (ธีรศักดิ์ สหัสสพาศน์ และประกาย ธีระวัฒนากุล, 2563)

เขื่อน ปัจจุบันได้กลายเป็นอีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยว เนื่องจากภายในเขื่อนเต็มไปด้วยธรรมชาติอันงดงาม และกว้างใหญ่ โดยมีภูเขาและป่าไม้ล้อมรอบตัวเขื่อนทำให้อากาศบริสุทธิ์และมีลักษณะการท่องเที่ยวทางน้ำ รวมถึงมีกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น เครื่องเล่นทางน้ำ พายเรือคายัคบริการอาหารและที่พัก เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จัดอยู่ในรูปแบบของเรือนแพ เขื่อนในจังหวัดเชียงใหม่มีทั้งหมด 2 แห่ง ได้แก่ เขื่อนแม่จัดสมบูรณ์ชล และเขื่อนแม่กวางอุดมธารา โดยเขื่อนแม่จัดสมบูรณ์ชล เป็นเขื่อนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีรูปแบบการให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวใน 2 รูปแบบสำคัญ ได้แก่ โฮมสเตย์และร้านอาหาร ทั้งนี้การท่องเที่ยวเขื่อนถือว่าเป็นหนึ่งในแหล่งรายได้ที่สำคัญของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และผู้ประกอบการ

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจเรือนแพในเขื่อนแม่จัดสมบูรณ์ชล ก็ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 เช่นกัน เนื่องจากคำสั่ง พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินให้มีการล็อกดาวน์จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นมาตรการห้ามเดินทางออกนอกสถานที่ หรือท่องเที่ยวภายในจังหวัดและข้ามจังหวัด เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ผู้ประกอบการปิดการให้บริการช่วงปลายเดือนมีนาคม 2563 จนปลดล็อกดาวน์ในช่วงสิ้นเดือนตุลาคม 2563 ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจของธุรกิจเรือนแพ ภายใต้สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 (ปี 2562 และปี 2563) เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินธุรกิจเรือนแพในแต่ละรูปแบบได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร รวมไปถึงศึกษาว่ามาตรการของภาครัฐในการดูแลและเยียวยาผู้ประกอบการอย่างไร โดยผู้วิจัยคาดหวังว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการทำธุรกิจว่าเมื่อเจอปัญหาที่ไม่สามารถควบคุมได้ควรปรับกลยุทธ์การขาย การให้บริการให้เข้ากับสถานการณ์อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- (1) เพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจของธุรกิจเรือนแพในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19
- (2) เพื่อศึกษาผลของมาตรการของภาครัฐในการบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจของธุรกิจเรือนแพในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีวิธีการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก โดยมีแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ประกอบการ ซึ่งจะถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของธุรกิจเรือนแพ ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ (2) ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจเรือนแพ เพื่อรองรับวัตถุประสงค์ของการศึกษาซึ่งมีโครงสร้างคำถาม 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจเรือนแพ โดยส่วนนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ เช่น เพศ อายุ และระดับการศึกษา (2) ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจเรือนแพจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจเรือนแพ เช่น ประวัติความเป็นมา ระยะเวลาในการดำเนินการ ลักษณะการดำเนินการของธุรกิจ จำนวนพนักงาน การจ้างงาน ค่าจ้าง กลุ่มลูกค้า จำนวนผู้มาใช้บริการและความเป็นฤดูกาล เป็นต้น จะวิเคราะห์ในลักษณะเชิงพรรณนา และการแจกแจงข้อมูล

ส่วนที่ 2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สำหรับการนำเสนอผลกระทบทางเศรษฐกิจของธุรกิจเรือนแพ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 จะเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลช่วงก่อนและหลังการเกิด

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 (ใช้ข้อมูลปี 2562 และปี 2563 ตามลำดับ) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านรายได้ ด้านต้นทุน และด้านหนี้สิน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายได้ ข้อมูลรายได้ของธุรกิจเรือนแพได้จากการสอบถามข้อมูลรายได้ของธุรกิจเรือนแพก่อนและหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งข้อมูลรายได้จะประกอบด้วย รายได้จากการให้บริการ เช่น ค่าเช่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น จะทำการวิเคราะห์ในลักษณะเชิงพรรณนา และนำเสนอในรูปแบบของการแจกแจงความถี่ เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา

ต้นทุน ข้อมูลรายจ่ายของธุรกิจเรือนแพได้จากการสอบถามข้อมูลต้นทุนของธุรกิจเรือนแพก่อนและหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งข้อมูลต้นทุนจะประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรได้แก่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าโทรศัพท์ ค่าวัตถุดิบ-อาหาร ค่าเครื่องดื่ม และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เป็นต้น ต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าแรงงาน ค่าซ่อมบำรุงรักษา และค่าตกแต่งเรือนแพ เป็นต้น จะทำการวิเคราะห์ในลักษณะเชิงพรรณนา และนำเสนอในรูปแบบของการแจกแจงความถี่ เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา

หนี้สิน ข้อมูลหนี้สินในการลงทุนของธุรกิจเรือนแพที่เกิดขึ้นในช่วงการเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้จากการสอบถามข้อมูลหนี้สินของธุรกิจเรือนแพในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 (ข้อมูลปี 2563) ประกอบด้วยหนี้สินจากแหล่งเงินกู้ในระบบและหนี้สินแหล่งเงินกู้นอกระบบเกี่ยวกับจำนวนหนี้สิน แหล่งที่มาหนี้สิน ภาระหนี้สินที่ต้องชำระเฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาในการชำระหนี้สิน เป็นต้น จะทำการวิเคราะห์ในลักษณะเชิงพรรณนา และนำเสนอในรูปแบบของการแจกแจงความถี่ เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา

ส่วนที่ 3 มาตรการของภาครัฐในการดูแลและเยียวยาผู้ประกอบการ ในส่วนนี้จะแสดงถึงการรับรู้ การเข้าถึงข้อมูลของมาตรการภาครัฐของผู้ประกอบการ และมาตรการของภาครัฐที่มีส่วนช่วยผู้ประกอบการ ข้อมูลส่วนนี้จะวิเคราะห์ในรูปแบบของการแจกแจงความถี่ และเปรียบเทียบข้อมูล

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจของธุรกิจเรือนแพ จากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 (Covid-19) กรณีศึกษาเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล อุทยานแห่งชาติศรีลานนา” ผู้วิจัยได้สรุปผลวิจัย ได้ดังนี้

(1) ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจเรือนแพ ส่วนนี้จะแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจเรือนแพของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งจะประกอบไปด้วยข้อมูลเพศ อายุ ระดับการศึกษา และข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจเรือนแพจะประกอบไปด้วย ระยะเวลาการดำเนินการ ลักษณะการดำเนินการของธุรกิจ ลักษณะการจ้างงาน ลักษณะของกลุ่มลูกค้า และจำนวนผู้มาใช้บริการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจเรือนแพ

รูปแบบโฮมสเตย์ พบว่า ผู้ประกอบการทั้งหมดเป็นเพศชาย มีช่วงอายุ 40-60 ปี 4 ราย และอายุ 60 ปีขึ้นไป 1 ราย ระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือเทียบเท่าและปริญญา ระดับละ 2 ราย เท่ากัน และระดับประถมศึกษา 1 ราย

รูปแบบร้านอาหาร พบว่า ผู้ประกอบการเป็นเพศชาย 3 ราย เพศหญิง 2 ราย มีช่วงอายุ 40-60 ปี และ 60 ปี ขึ้นไป จำนวนที่เท่ากันคือ 2 ราย และต่ำกว่า 40 ปี 1 ราย ระดับการศึกษาปริญญาตรี 2 ราย ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีสัดส่วนที่เท่ากันคือ 1 ราย

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจเรือนแพจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจเรือนแพ

(1) ประวัติความเป็นมาของการดำเนินธุรกิจ

โฮมสเตย์ทั้ง 5 ราย พบว่า ผู้ประกอบการ 4 ราย สืบทอดจากครอบครัว และบริหาร ปรับปรุงโครงสร้างการทำงานให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้นเพื่อง่ายต่อการบริหารงาน อีกทั้งมีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบร้านอาหารทั้ง 5 ราย พบว่า ประวัติความเป็นมาของการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการ 3 ราย เริ่มต้นธุรกิจด้วยการสืบทอดจากครอบครัว 2 ราย เริ่มต้นธุรกิจด้วยความชื่นชอบและหลงใหลในการทำอาหาร จึงคิดหาความแตกต่างจากร้านอาหารทั่วไป โดยการทำร้านอาหารแพกลางน้ำ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นและความแตกต่างที่สามารถสร้างแรงดึงดูด ความน่าสนใจจากลูกค้า

(2) ระยะเวลาดำเนินการธุรกิจ

รูปแบบโฮมสเตย์ทั้ง 5 ราย พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำเนินการที่ 5-10 ปี จำนวน 3 ราย เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2564 ระยะเวลาดำเนินการไม่เกิน 5 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป ซึ่งมีสัดส่วนที่เท่ากัน อย่างละ 1 ราย รูปแบบร้านอาหารทั้ง 5 ราย พบว่า ระยะเวลาดำเนินการธุรกิจ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำเนินการที่ 5-10 ปี จำนวน 3 ราย เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2564 ระยะเวลาดำเนินการ 10 ปี ขึ้นไป 2 ราย โดย 1 ราย มีการดำเนินการมาแล้ว 12 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2552-2564 ส่วนอีก 1 ราย มีระยะเวลาดำเนินธุรกิจ 11 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2553-2564

(3) ลักษณะการดำเนินงาน

รูปแบบโฮมสเตย์ทั้ง 5 ราย พบว่า เป็นเจ้าของกิจการคนเดียว 1 ราย โดยให้เหตุผลว่าง่ายและสะดวกต่อการตัดสินใจในการทำธุรกิจ ส่วน 4 ราย มีลักษณะดำเนินงานแบบมีหุ้นส่วน ซึ่งหุ้นส่วนเป็นบุคคลในครอบครัวที่ช่วยกันบริหารงาน รูปแบบร้านอาหารทั้ง 5 ราย พบว่า ลักษณะการดำเนินงานเป็นเจ้าของกิจการคนเดียว 2 ราย ผู้ประกอบการกล่าวว่าการเป็นเจ้าของเพียงคนเดียว ส่วน 3 ราย มีลักษณะดำเนินงานแบบมีหุ้นส่วน

(4) ลักษณะการจ้างงาน

รูปแบบโฮมสเตย์ พบว่า มีจำนวนพนักงาน 6-10 คน ได้แก่ พนักงานทำความสะอาด 2 คน พนักงานต้อนรับ 1 คน พนักงานเสิร์ฟ 2 คน เชฟ 1 คน ผู้ช่วยเชฟ 2 คน พนักงานขับเรือ 1 คน และช่างซ่อมบำรุง 1 คน ในส่วนของค่าแรง 3 ราย ที่มีการจ่ายค่าจ้าง 350-500 บาทต่อวัน และ 2 ราย จ่ายค่าจ้างไม่เกิน 350 บาทต่อวัน รูปแบบร้านอาหาร จ่ายค่าจ้างไม่เกิน 350 บาท ดังนี้ พนักงานทำความสะอาด พนักงานต้อนรับ และพนักงานเสิร์ฟ 300 บาทต่อวัน เชฟได้รับค่าจ้าง 350 บาทต่อวัน ผู้ช่วยเชฟได้รับ 350 บาทต่อวัน และพนักงานขับเรือ 300 บาทต่อวัน แรงงานทุกคนเป็นคนไทยและเป็นแรงงานในพื้นที่ ช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 มีการหยุดจ้างงานพนักงานทั้งหมด ตั้งแต่เดือน มีนาคม-ตุลาคม 2563 เมื่อเปิดให้บริการเดือนพฤศจิกายน 2563 พนักงานทั้งหมดกลับมาทำงานตามเดิม สัดส่วนการจ้างงาน และค่าจ้างเหมือนเดิม แต่จะเน้นการอบรมเรื่องสุขอนามัย เพื่อป้องกันการแพร่ระบาด

(5) ลักษณะของกลุ่มลูกค้า

รูปแบบโฮมสเตย์ พบว่า ลักษณะของกลุ่มลูกค้า จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ช่วงวัยของนักท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยว พบว่า ก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ช่วงวัย

ของนักท่องเที่ยว จำนวน 3 ราย อยู่ในช่วงวัยทำงาน และช่วงวัยเกษียณ จำนวน 2 ราย ส่วนรูปแบบการท่องเที่ยว 3 ราย มีรูปแบบการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 2 ราย เป็นแบบคู่ และหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 จำนวน 2 ราย อยู่ในช่วงวัยเกษียณ 2 ราย อยู่ในช่วงวัยทำงาน และ 1 ราย อยู่ในช่วงนักเรียน/นักศึกษา และนิยมมาพักแบบกลุ่ม รูปแบบร้านอาหาร พบว่า ลักษณะของกลุ่มลูกค้า จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ช่วงวัยของนักท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยว พบว่า ก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ช่วงวัยของนักท่องเที่ยว จำนวน 3 ราย อยู่ในช่วงวัยทำงาน และช่วงวัยนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 2 ราย ส่วนรูปแบบการท่องเที่ยว 3 ราย มีรูปแบบการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 2 ราย เป็นแบบคู่ และหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 จำนวน 3 ราย อยู่ในช่วงวัยเกษียณ และ 2 ราย อยู่ในช่วงวัยทำงานนิยมมาทานอาหารแบบกลุ่ม

(2) ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19

2.1 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์ของโควิด-19 ด้านรายได้

ตารางที่ 1 รายได้ของธุรกิจเรือแพ

ด้านรายได้	รูปแบบธุรกิจ	
	โฮมสเตย์ (บาทต่อปี)	ร้านอาหาร (บาทต่อปี)
ก่อนโควิด-19 (ปี 2562)		
ฤดูกาลท่องเที่ยว	13,870,000	16,765,000
นอกฤดูกาลท่องเที่ยว	14,770,000	11,975,000
รวม	28,640,000	28,740,000
หลังโควิด-19 (ปี 2563)		
ฤดูกาลท่องเที่ยว	2,757,000	2,200,000
นอกฤดูกาลท่องเที่ยว	825,000	550,000
รวม	3,090,000	2,750,000

จากตารางที่ 1 การแสดงรายได้ของธุรกิจเรือแพ รายได้ของธุรกิจเรือแพทั้ง 2 รูปแบบช่วงก่อนโควิด-19 ปี 2562 รายได้รวมจากฤดูกาลท่องเที่ยวและนอกฤดูกาลท่องเที่ยวของรูปแบบโฮมสเตย์เท่ากับ 28,640,000 บาทต่อปี และรูปแบบร้านอาหารเท่ากับ 28,740,000 บาทต่อปี ปี 2563 รายได้รวมจากฤดูกาลท่องเที่ยวและนอกฤดูกาลท่องเที่ยวของรูปแบบร้านอาหารเท่ากับ 3,090,000 บาทต่อปี และรูปแบบร้านอาหารเท่ากับ 2,750,000 บาทต่อปี จากการวิเคราะห์ด้านรายได้ พบว่า โฮมสเตย์มีรายได้หลังโควิด-19 มากกว่าร้านอาหาร เนื่องจากได้มีการปรับกลยุทธ์ โดยการลดราคาถูกลงกว่าเดิม จากโปรโมชั่น 1,200 บาทต่อคน เหลือเพียง 1,000 บาทต่อคน แพ้คเคจเสริม เช่น ประกันอุบัติเหตุฉุกเฉิน เรือรับส่งขาไป-กลับ เซตอาหารเช้าและเย็น เป็นต้น

ตารางที่ 2 รายได้ของธุรกิจเรือนแพรูปแบบโฮมสเตย์

รูปแบบโฮมสเตย์	ก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาด	หลังสถานการณ์การแพร่ระบาด
	ปี 2562 (บาท/ปี)	ปี 2563 (บาท/ปี)
เรือนแพ 1	7,200,000	850,000
เรือนแพ 2	5,400,000	550,000
เรือนแพ 3	5,600,000	650,000
เรือนแพ 4	5,040,000	500,000
เรือนแพ 5	5,400,000	540,000
รวม	28,640,000	3,090,000
เฉลี่ยทั้งหมด	5,728,000	618,000

หมายเหตุ: รายได้จากบริการให้บริการ ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT 7%)

จากตารางที่ 2 รายได้ของธุรกิจเรือนแพรูปแบบโฮมสเตย์ พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจเรือนแพรูปแบบโฮมสเตย์มีรายได้ก่อนสถานการณ์ของโควิด-19 ข้อมูลปี 2562 มีรายได้สูงสุด 7,200,000 บาทต่อปี และมีรายได้ต่ำสุด 5,040,000 บาทต่อปี รายได้เฉลี่ยทั้งหมด 5,728,000 บาทต่อปี ส่วนรายได้หลังสถานการณ์ของโควิด-19 ข้อมูลปี 2563 มีรายได้สูงสุด 850,000 บาทต่อปี และมีรายได้ต่ำสุด 500,000 บาทต่อปี รวมรายได้เฉลี่ยทั้งหมด 618,000 บาทต่อปี ทั้งนี้ช่วงปี 2563 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่เกิดขึ้นรูปแบบโฮมสเตย์มีรายได้ที่ลดลงจากรายได้เดิม 89.21% สาเหตุเกิดจากการล็อกดาวน์ ลดราคาห้องพัก และโปรโมชั่นถูกลงจากเดิม

ตารางที่ 3 รายได้ของธุรกิจเรือนแพรูปแบบร้านอาหาร

รูปแบบร้านอาหาร	ก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาด	หลังสถานการณ์การแพร่ระบาด
	ปี 2562 (บาท/ปี)	ปี 2563 (บาท/ปี)
เรือนแพ 1	7,100,000	620,000
เรือนแพ 2	5,400,000	530,000
เรือนแพ 3	5,700,000	570,000
เรือนแพ 4	5,140,000	500,000
เรือนแพ 5	5,400,000	530,000
รวม	28,740,000	2,750,000
เฉลี่ยทั้งหมด	5,748,000	550,000

หมายเหตุ: รายได้จากบริการให้บริการ ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT 7%)

จากตารางที่ 3 รายได้ของธุรกิจเรือนแพรูปแบบร้านอาหาร พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจเรือนแพรูปแบบร้านอาหารมีรายได้ก่อนสถานการณ์ของโควิด-19 ข้อมูลปี 2562 มีรายได้สูงสุด 7,100,000 บาทต่อปี และมีรายได้ต่ำสุด 5,140,000 บาทต่อปี รายได้เฉลี่ยทั้งหมด 5,748,000 บาทต่อปี ส่วนรายได้หลังสถานการณ์ของโควิด-19 ข้อมูลปี 2563 มีรายได้สูงสุด 620,000 บาทต่อปี และมีรายได้ต่ำสุด 500,000 บาทต่อปี รายได้เฉลี่ย

ทั้งหมด 550,000 บาทต่อปี ทั้งนี้ช่วงปี 2563 เปิดให้บริการ 2 เดือน (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2563) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่เกิดขึ้นทำให้ธุรกิจเรือนแพในรูปแบบร้านอาหารมีรายได้ลดลงจากรายได้เดิม 90.43% รายได้ที่เกิดขึ้น 9.57% มาจากการปล่อยลือคความันของอุทยานและมีการปรับตัวโดยการส่งอาหารเดลิเวอรี่ภายในเขตอำเภอแม่แตง

2.2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์ของโควิด-19 ด้านต้นทุน

ตารางที่ 4 ต้นทุนของธุรกิจเรือนแพ

ด้านต้นทุน	รูปแบบธุรกิจ	
	โฮมสเตย์ (บาทต่อปี)	ร้านอาหาร (บาทต่อปี)
ก่อนโควิด-19 (ปี 2562)		
ฤดูกาลท่องเที่ยว		
-ต้นทุนผันแปร	984,900	1,645,000
-ต้นทุนคงที่	726,600	29,750
นอกฤดูกาลท่องเที่ยว		
-ต้นทุนผันแปร	703,500	1,175,000
-ต้นทุนคงที่	519,000	21,250
รวม	2,934,000	2,871,000
หลังโควิด-19 (ปี 2563)		
ฤดูกาลท่องเที่ยว		
-ต้นทุนผันแปร	159,040	141,866
-ต้นทุนคงที่	141,517	151,316
นอกฤดูกาลท่องเที่ยว		
-ต้นทุนผันแปร	113,600	101,330
-ต้นทุนคงที่	101,083	108,088
รวม	515,240	502,600

จากตารางที่ 4 การแสดงต้นทุนของธุรกิจเรือนแพ พบว่า ช่วงก่อนโควิด-19 ปี 2562 รูปแบบโฮมสเตย์มีต้นทุนรวมเท่ากับ 2,934,000 บาทต่อปี รูปแบบร้านอาหารมีต้นทุนรวมเท่ากับ 2,871,000 บาทต่อปี หลังโควิด-19 ปี 2563 รูปแบบโฮมสเตย์มีต้นทุนรวมเท่ากับ 515,240 บาทต่อปี รูปแบบร้านอาหารมีต้นทุนรวมเท่ากับ 502,600 บาทต่อปี จากการวิเคราะห์ด้านต้นทุนของธุรกิจเรือนแพ รูปแบบโฮมสเตย์มีต้นทุนที่สูงกว่าร้านอาหารในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวทั้งก่อนและหลังโควิด-19 อาจเกิดจากต้นทุนในการปรับปรุงสถานที่ รวมไปถึงการลดโปรโมชั่นลง แต่บริการเสริมยังคงอยู่เหมือนเดิม ต้นทุนเพิ่มขึ้นแต่รายได้ลดลง

ตารางที่ 5 ผลตอบแทนของธุรกิจเรือนแพ

รูปแบบโฮมสเตย์	ผลตอบแทน ปี 2562 (%)	ผลตอบแทน ปี 2563 (%)
เรือนแพ 1	49.17	24.47
เรือนแพ 2	49.07	10.15
เรือเรือน 3	47.68	23.85
เรือนแพ 4	49.01	11.20
เรือนแพ 5	48.89	7.22
เฉลี่ยรวม	48.76	15.38
รูปแบบร้านอาหาร	ผลตอบแทน ปี 2562 (%)	ผลตอบแทน ปี 2563 (%)
เรือนแพ 1	47.04	3.55
เรือนแพ 2	50.93	21.32
เรือนแพ 3	50.26	10.02
เรือนแพ 4	50.00	0.60
เรือนแพ 5	52.96	7.74
เฉลี่ยรวม	50.24	8.65

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนของธุรกิจเรือนแพทั้ง 2 รูปแบบ พบว่า รูปแบบโฮมสเตย์มีผลตอบแทนปี 2562 เท่ากับ 48.76% ผลตอบแทน ปี 2563 เท่ากับ 15.38% ส่วนรูปแบบร้านอาหาร มีผลตอบแทนปี 2562 เท่ากับ 50.24% ผลตอบแทน ปี 2563 เท่ากับ 8.65% ทั้งนี้ในปี 2562 รูปแบบร้านอาหารมากกว่ารูปแบบโฮมสเตย์ 1.48% เนื่องจากร้านอาหารมีต้นทุนในการดำเนินการที่น้อยกว่า เนื่องจากโฮมสเตย์มีส่วนดำเนินการด้านที่พักเข้าร่วมด้วย ส่วนปี 2563 โฮมสเตย์มีผลตอบแทนที่มากกว่าร้านอาหาร 6.73%

2.3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์ของโควิด-19 ด้านหนี้สิน

ตารางที่ 6 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์ของโควิด-19 ด้านหนี้สิน

ผลกระทบทางเศรษฐกิจด้านหนี้สิน	ผลรวม (บาท)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
รูปแบบโฮมสเตย์		
จำนวนหนี้สินจากการกู้ยืม	3,500,000	700,000
ภาระหนี้สินที่ต้องชำระต่อเดือน	30,500	6,100
อัตราดอกเบี้ย (% ต่อปี)	-	(2-5 % ต่อปี)
ระยะเวลาในการผ่อนชำระ (ปี)	-	5-10 ปี
รูปแบบร้านอาหาร		
จำนวนหนี้สินจากการกู้ยืม	2,950,000	590,000
ภาระหนี้สินที่ต้องชำระต่อเดือน	29,300	5,860
อัตราดอกเบี้ย (% ต่อปี)	-	(2-5 % ต่อปี)
ระยะเวลาในการผ่อนชำระ (ปี)	-	5-10 ปี

จากตารางที่ 6 เป็นหนี้ที่เกิดขึ้นในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 หนี้สินที่เกิดขึ้นทั้งหมดของรูปแบบโฮมสเตย์และรูปแบบร้านอาหารเกิดจากการที่ผู้ประกอบการได้นำเงินจากการกู้ยืมส่วนหนึ่งไปใช้ในปรับปรุงกิจการ เนื่องจากต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างเรือนแพให้ตรงตามแบบแผน ตรงตามหลักเกณฑ์ของกรมอุทยาน และเงินจากการกู้ยืมของธุรกิจเรือนแพนำมาใช้ในการหมุนเวียนธุรกิจ เช่น การจ่ายค่าจ้างให้กับพนักงาน การซื้อวัตถุดิบอาหาร น้ำมันเชื้อเพลิง และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เป็นต้น รูปแบบ โฮมสเตย์ มีจำนวนหนี้สินรวมจากการกู้ยืมทั้งหมด 3,500,000 บาทต่อปี ภาระหนี้สินที่ต้องชำระต่อเดือน 30,500 บาท รูปแบบร้านอาหารมีหนี้สินรวมจากการกู้ยืมทั้งหมด 2,950,000 บาทต่อปี ภาระหนี้สินที่ต้องชำระต่อเดือน 29,300 บาท อัตราดอกเบี้ยที่ต้องชำระและระยะเวลาในการผ่อนชำระเหมือนกับรูปแบบโฮมสเตย์ อัตราดอกเบี้ยของธุรกิจเรือนแพทั้ง 2 รูปแบบที่ต้องชำระ 2-5% ต่อปี (ช่วง 2 ปี แรก อัตราดอกเบี้ย 2% ต่อปี หลังจากนั้นอัตราดอกเบี้ยไม่เกิน 5% ต่อปี) และระยะเวลาในการผ่อนชำระ 5-10 ปี ทั้งนี้ หนี้สินที่เกิดขึ้นผู้ประกอบการทั้งหมดกู้เงินในระบบ

(3) มาตรการของภาครัฐในการดูแลและเยียวยาผู้ประกอบการ

3.1 มาตรการการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อคนไทย ประกอบไปด้วยโครงการคนละครึ่ง โครงการ ม.33 เรารักกัน โครงการเราชนะ และโครงการเราเที่ยวด้วยกัน มาตรการนี้เป็นมาตรการที่ช่วยเหลือทั้งผู้ประกอบการธุรกิจและประชาชนทั่วไป ซึ่งโครงการนี้ถือเป็นการช่วยเหลือผู้ประกอบการทางอ้อมคือเป็นมาตรการที่ภาครัฐที่ออกมาช่วยกระตุ้นรายจ่ายของประชาชน เช่น การใช้จ่ายผ่านโครงการคนละครึ่ง เราเที่ยวด้วยกัน เพื่อให้ประชาชนออกมาใช้จ่ายและท่องเที่ยวมากขึ้นทำให้เกิดผลดีต่อธุรกิจ โดยมาตรการนี้ผู้ประกอบการธุรกิจเรือนแพทั้ง 2 รูปแบบ ได้รับความช่วยเหลือและสามารถพยุงธุรกิจให้ดำเนินต่อไปได้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 จากการสอบถามข้อมูลจากผู้ประกอบการ พบว่า เมื่อมีมาตรการการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อคนไทยออกมามีการกระตุ้นให้มีการใช้บริการธุรกิจเรือนแพเพิ่มมากขึ้น โดยส่วนมากต้องการมาเพื่อที่จะพักผ่อนและทานอาหารตามปกติ

3.2 สินเชื่อ ช่วยในเรื่องแหล่งเงินกู้ของผู้ประกอบการธุรกิจเรือนแพ โดย 8 ราย นำเงินที่ได้รับจากการกู้มาปรับปรุงสถานประกอบการและนำเงินมาหมุนเวียนใช้จ่ายในสถานประกอบการ ส่วน 2 ราย นำเงินที่ได้จากการกู้ไปใช้หนี้และชำระบิลค่าใช้จ่ายอื่นๆ แหล่งที่มาของสินเชื่อที่ผู้ประกอบการได้รับความช่วยเหลือ การกู้เงินจากสถาบันการเงินไม่ใช่ของรัฐ รูปแบบ โฮมสเตย์ 3 ราย และรูปแบบร้านอาหาร 1 ราย กู้เงินจากสถาบันการเงินไม่ใช่ของรัฐ เนื่องจากให้ระยะเวลาในการผ่อนชำระสูงสุด 10 ปี อัตราดอกเบี้ย 2% และยังได้รับการยกเว้นดอกเบี้ย 6 เดือนแรก การค้ำประกัน บสย. ช่วยค้ำประกันวงเงินสินเชื่อ ค่าธรรมเนียม บสย. สูงสุด 1.75% ต่อปี โดยรัฐบาลชดเชยค่าธรรมเนียมตลอดอายุสัญญาไม่เกิน 3.5% ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้ทั้งด้านระยะเวลาในการผ่อนชำระที่นาน อัตราดอกเบี้ยที่ถูก ส่วนกู้เงินจากสถาบันการเงินของรัฐ รูปแบบโฮมสเตย์ 2 ราย และรูปแบบร้านอาหาร 4 ราย กู้เงินจากสถาบันการเงินของรัฐ เพราะมีอัตราดอกเบี้ยไม่เกิน 2% ต่อปี ใน 2 ปีแรก อัตราดอกเบี้ย 5 ปี ไม่เกิน 5% ต่อปี ผ่อนชำระสูงสุดไม่เกิน 10 ปี ได้รับการยกเว้นดอกเบี้ย 6 เดือนแรก รวมทั้งได้รับการค้ำประกันสินเชื่อจากบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมนานสูงสุด 10 ปี และยังได้รับการยกเว้นดอกเบี้ย 6 เดือนแรก

3.3 มาตรการด้านภาษี กระทรวงการคลังได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจและประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยกระทรวงการคลังให้ความช่วยเหลือในลักษณะการเลื่อนเวลาการชำระภาษีเงินภาษีออกไป ทั้งหมดนี้เป็นการบรรเทาภาระการชำระภาษีให้กับผู้ประกอบการในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น

จากเดิมที่ต้องยื่นชำระภายในวันที่ 8 เมษายน 2563 ขยายระยะเวลาออกไปเป็นภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2563 จากการสอบถามผู้ให้ข้อมูล พบว่า มีผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดขอรับความช่วยเหลือจากมาตรการด้านภาษีนี้ เนื่องจากจะได้มีเวลาจัดสรรเงินในการทำธุรกิจ และมาตรการนี้มีส่วนช่วยให้ผู้ประกอบการมีสภาพคล่องทางธุรกิจมากขึ้น

(4) การวิเคราะห์ SWOT Analysis ของธุรกิจเรือนแพ

ตารางที่ 7 ตารางการวิเคราะห์ SWOT Analysis ของโฮมสเตย์

<p>จุดแข็ง Strengths</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีกิจกรรมพื้นฐานมอบให้ผู้ใช้บริการฟรี ได้แก่ ประกันอุบัติเหตุฉุกเฉิน เรือไป-กลับ อาหารเย็น-เช้า เครื่องเล่นทางน้ำทุกชนิด Wi-Fi เป็นต้น - โฮมสเตย์ได้เข้าร่วมโครงการยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยมาตรฐานด้านความปลอดภัย เพื่อที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ที่มาใช้บริการ - มีระบบการจองห้องผ่านอินเทอร์เน็ตและมีบริการหลังการขาย 24 ชั่วโมง - การบริการของพนักงานที่มีประสิทธิภาพ และมีทักษะในการทำงานโดยเฉพาะการบริการแบบเป็นกันเอง - ห้องพักสะอาดตามมาตรฐานโรงแรม - สิ่งอำนวยความสะดวกในโฮมสเตย์มีเกือบครบทุกอย่างที่ลูกค้าต้องการ - มีโปรโมชั่นลดราคาห้องพักในช่วง Low season และช่วงหลังโควิด-19 	<p>จุดอ่อน Weaknesses</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นกิจกรรมที่มีต้นทุนสูงโดยเฉพาะต้นทุนผันแปร เช่น ค่าน้ำมัน สิ่งของ อุปกรณ์-บริโภค เป็นต้น - บุคลากรของโฮมสเตย์มีน้อยอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการให้บริการผู้ที่มาใช้บริการ - สัญญาณเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ไม่สามารถใช้งานได้ และในช่วงที่มีผู้ใช้ Wi-Fi เป็นจำนวนมากสัญญาณอาจจะล่าช้าหรือไม่เสถียร - ขาดการตลาดที่ดีโดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ของที่พักที่ขาดความต่อเนื่อง - ราคาห้องพักค่อนข้างสูง ทำให้รองรับนักท่องเที่ยวได้บางกลุ่ม
<p>โอกาส Opportunities</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้มีการปิดอุทยาน ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติภายในเขื่อนฟื้นตัวและมีความอุดมสมบูรณ์ 	<p>อุปสรรค Threats</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีโฮมสเตย์สร้างใหม่เพิ่มขึ้นจำนวนมากไม่ว่าจะเป็นโฮมสเตย์ในท้องถิ่น ซึ่งมีราคาที่ต่ำกว่าและลักษณะการตกแต่งที่พักสวยงามไม่แพ้ธุรกิจเรือนแพ - การเดินทางต้องอาศัยการเดินทางด้วยเรือ อาจมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการบางรายที่กลัวน้ำเนื่องจากน้ำในเขื่อนค่อนข้างลึก (ความลึก 59 เมตร)

ตารางที่ 8 ตารางการวิเคราะห์ SWOT Analysis ของร้านอาหาร

<p>จุดแข็ง Strengths</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมนูอาหารที่ทำมาจากปลาที่มีความสดและอร่อย เนื่องจากเป็นปลาที่ผู้ประกอบการเลี้ยงเอง - ได้เข้าร่วมโครงการยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยมาตรฐานด้านความปลอดภัย เพื่อที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ที่มาใช้บริการ - มีกิจกรรมพื้นฐานมอบให้ผู้ให้บริการฟรี ได้แก่ Wi-Fi ไฟฟ้า และเครื่องเล่นทางน้ำทุกชนิด เป็นต้น - ราคาอาหารไม่สูงมากเมื่อเทียบกับคุณภาพของอาหาร - การบริการของพนักงานที่มีประสิทธิภาพ และมีทักษะในการทำงาน - ร้านอาหารได้เข้าร่วมโครงการยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยมาตรฐานด้านความปลอดภัย เพื่อที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ที่มาใช้บริการ 	<p>จุดอ่อน Weaknesses</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรของร้านอาหารมีน้อยอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการให้บริการผู้ที่มาใช้บริการ - สัญญาณเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ไม่สามารถใช้งานได้ และในช่วงที่มีผู้ใช้ Wi-Fi เป็นจำนวนมากสัญญาณอาจจะล่าช้าหรือไม่เสถียร - อาหารหรือเครื่องดื่มบางรายการอาจมีราคาที่สูงกว่าร้านอาหารด้านนอก เนื่องจากต้องขนส่งผ่านเรือเข้ามายังร้านอาหาร
<p>โอกาส Opportunities</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้มีการปิดอุทยาน ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติภายในเขื่อนฟื้นตัวและมีความอุดมสมบูรณ์ 	<p>อุปสรรค Threats</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีร้านอาหารเปิดใหม่ซึ่งมีรูปแบบการขายด้านธรรมชาติเหมือนกัน ทำให้มองว่าอาจเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวสำหรับธุรกิจเรือนแพรูปแบบร้านอาหาร - การเดินทางต้องอาศัยการเดินทางด้วยเรือ อาจมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการบางรายที่กลัวน้ำเนื่องจากน้ำในเขื่อนค่อนข้างลึก (ความลึก 59 เมตร)

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจของธุรกิจเรือนแพ จากสถานการณ์การระบาดของของโควิด-19 (Covid-19) กรณีศึกษาเขื่อนแม่จันทน์ชล อูทยานแห่งชาติศรีลานนา จึงสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) ผลกระทบทางเศรษฐกิจของธุรกิจเรือนแพในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19

1.1 ด้านรายได้

จากการวิเคราะห์ด้านรายได้ของธุรกิจเรือนแพ ทั้งรูปแบบโฮมสเตย์และรูปแบบร้านอาหาร พบว่า รูปแบบโฮมสเตย์มีรายได้ลดลงจากรายได้เดิม 89.21% สาเหตุเกิดจากการลือคดาวนลดราคาห้องพัก และโปรโมชั่นถูกลงจากเดิม รูปแบบร้านอาหารมีสัดส่วนรายได้ที่ลดลงจากรายได้เดิม 90.43% ทั้งนี้เป็นผลให้รูปแบบร้านอาหารมีรายได้น้อยกว่ารูปแบบโฮมสเตย์ 1.22% เนื่องจากช่วงก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 (ปี 2562) รูปแบบร้านอาหารมีต้นทุนในการดำเนินงานที่น้อยกว่ารูปแบบโฮมสเตย์ อีกทั้งช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 (ปี 2563) มีการปรับตัวโดยการส่งอาหารเดลิเวอรี่ภายในเขตอำเภอแม่แตง รายได้ที่เกิดขึ้นเป็นรายได้จากการให้บริการ ไม่หักภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT 7%)

1.2 ด้านต้นทุน

จากการวิเคราะห์ด้านต้นทุนของธุรกิจเรือนแพ ทั้งรูปแบบโฮมสเตย์และรูปแบบร้านอาหาร พบว่า ร้านอาหารมีต้นทุนผันแปรมากกว่าโฮมสเตย์ 18.26% เมื่อทำการเปรียบเทียบก่อนและหลังโควิด-19 ส่วนด้านต้นทุนคงที่เป็นต้นทุนที่ผู้ประกอบการนำไปปรับปรุงโครงสร้าง ค่าแรงพนักงานและชำระค่าบำรุงอุทยาน ถึงแม้ปี 2563 เจ้าหน้าที่ได้ลดค่าบำรุงอุทยานจากเดิม 20,000 บาท เหลือ 10,000 บาท จะเห็นได้ว่าโฮมสเตย์มีต้นทุนคงที่มากกว่าร้านอาหาร 3% อาจเป็นเพราะรูปแบบร้านอาหารมีรายละเอียดในการปรับปรุงสถานที่น้อยกว่ารูปแบบโฮมสเตย์

1.3 ด้านหนี้สิน

จากการวิเคราะห์ด้านหนี้ของธุรกิจเรือนแพ ทั้งโฮมสเตย์และร้านอาหาร พบว่า โฮมสเตย์มีผลรวมจำนวนหนี้สินจากการกู้ยืมมากกว่าร้านอาหาร 550,000 บาท หรือมากกว่าไป 15.71% เนื่องจากต้องนำเงินมาปรับปรุงโครงสร้างเรือนแพให้ตรงตามแบบแผน ตรงตามหลักเกณฑ์ของกรมอุทยานฯ ส่วนแหล่งที่มาของการกู้ยืมโฮมสเตย์ 3 ราย และร้านอาหาร 1 ราย เป็นการกู้เงินจากสถาบันการเงินไม่ใช่ของรัฐ เนื่องจากให้ระยะเวลาในการผ่อนชำระสูงสุด 10 ปี อัตราดอกเบี้ย 2% และยังได้รับการยกเว้นดอกเบี้ย 6 เดือนแรก ส่วนโฮมสเตย์ 2 ราย และร้านอาหาร 4 ราย เป็นการกู้เงินจากสถาบันการเงินของรัฐ เพราะมีอัตราดอกเบี้ยไม่เกิน 2% ต่อปี ใน 2 ปีแรก อัตราดอกเบี้ย 5 ปี ไม่เกิน 5% ต่อปี ผ่อนชำระสูงสุดไม่เกิน 10 ปี ได้รับการยกเว้นดอกเบี้ย 6 เดือนแรก ทั้งนี้ผู้ประกอบการกู้เงินในระบบทั้งหมด

1.4 ผลตอบแทนธุรกิจ

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนของธุรกิจเรือนแพ ทั้งโฮมสเตย์และร้านอาหาร พบว่า ช่วงก่อนโควิด-19 (ปี 2562) รูปแบบร้านอาหารมีผลตอบแทนมากกว่าโฮมสเตย์ 1.48% เพราะมีต้นทุนในการดำเนินงานที่น้อยกว่าโฮมสเตย์ เนื่องจากโฮมสเตย์ต้องมีการดำเนินงานในส่วนของห้องพักพร้อมด้วย รวมไปถึงร้านอาหารมีเมนูอาหารที่หลากหลายกว่าโฮมสเตย์ ส่วนช่วงหลังโควิด-19 (ปี 2563) ร้านอาหารมีผลตอบแทน

ในการดำเนินธุรกิจน้อยกว่ารูปแบบโฮมสเตย์ 6.73% ทั้งนี้เป็นเพราะโฮมสเตย์มีการปรับตัวโดยการลดราคาแพ็คเกจลงจากเดิม 1,200 บาทต่อคน เป็น 1,000 บาทต่อคน ทำให้ลูกค้าสนใจที่จะเข้ามาใช้บริการ

(2) ผลมาตรการของภาครัฐในการดูแลและเยียวยาผู้ประกอบการ

มาตรการของภาครัฐที่ช่วยเหลือและเยียวยาผู้ประกอบการมี 3 มาตรการ ได้แก่ มาตรการการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อคนไทย มาตรการด้านสินเชื่อ และมาตรการด้านภาษี สรุปได้ดังต่อไปนี้

มาตรการการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อคนไทย ประกอบไปด้วย 4 โครงการดังนี้ โครงการคนละครึ่ง โครงการ ม.33 เรารักกัน โครงการเราชนะ และโครงการเราเที่ยวด้วยกัน ซึ่งมาตรการนี้ถือเป็นการช่วยเหลือผู้ประกอบการทางอ้อมคือเป็นมาตรการที่ภาครัฐช่วยกระตุ้นให้ประชาชนออกมาใช้จ่าย และท่องเที่ยวมากขึ้นทำให้เกิดผลดีต่อธุรกิจ โดยมาตรการนี้ผู้ประกอบการธุรกิจเรือนแพทั้ง 2 รูปแบบ ได้รับความช่วยเหลือและสามารถพยุงธุรกิจให้ดำเนินต่อไปได้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19

มาตรการด้านสินเชื่อ ผู้ประกอบการ 8 ราย นำเงินที่ได้รับจากการกู้ยืมมาปรับปรุงสถานประกอบการและนำเงินมาใช้จ่ายหมุนเวียนในสถานประกอบการ ส่วน 2 ราย นำไปใช้หนี้ และชำระบิลค่าใช้จ่ายอื่นๆ

มาตรการด้านภาษี ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดขอรับความช่วยเหลือจากมาตรการด้านภาษีนี้ เนื่องจากจะไม่มีเวลาจัดสรรเงินในการทำธุรกิจ และมาตรการนี้มีส่วนช่วยให้ผู้ประกอบการมีสภาพคล่องทางธุรกิจมากขึ้น

(3) ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ

3.1.1 ผู้ประกอบการควรทำการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ไปยังกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ผู้ใช้บริการรับรู้ข่าวสารและกิจกรรมต่างๆของธุรกิจ เพื่อไปกระตุ้นความต้องการภายในของผู้ใช้บริการที่ต้องการเดินทางมาพักผ่อนร่างกายหรือต้องการเปลี่ยนบรรยากาศจากการอยู่บ้าน

3.1.2 ผู้ประกอบการควรเน้นเรื่องความปลอดภัยจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ต้องสื่อสารมาตรการรักษาความปลอดภัยต่างๆให้ชัดเจน ให้ผู้ใช้บริการเห็นว่าผู้ประกอบการมีความใส่ใจในด้านความสะอาด สุขอนามัย และมั่นใจได้ว่าจะปลอดภัยจากการแพร่ระบาด เช่น ควรจัดทำมาตรฐานใหม่ในด้านความสะอาดให้เป็นไปตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก ตั้งแต่การตรวจวัดอุณหภูมิผู้เข้าใช้บริการ สัมภาระต่างๆต้องผ่านการฆ่าเชื้อ ทำความสะอาดบริเวณให้บริการ ธุรกิจร้านอาหารควรมีการสำรองโต๊ะล่วงหน้า เพื่อลดความแออัดและสามารถจำกัดจำนวนลูกค้าเพื่อให้ปลอดภัยจากการแพร่ระบาดได้

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2.1 ทางภาครัฐควรจัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 รวมไปถึงการให้ความรู้ในเรื่องของการปรับตัวเพื่อให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้ในช่วงการเกิดสถานการณ์โควิด-19

3.2.2 จากมาตรการของภาครัฐที่ช่วยเหลือผู้ประกอบการทั้ง 3 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อคนไทย ประกอบไปด้วย 4 โครงการดังนี้ โครงการคนละครึ่ง โครงการ ม.33 เรารักกัน โครงการเราชนะ และโครงการเราเที่ยวด้วยกัน (2) มาตรการด้านสินเชื่อ และ (3) มาตรการด้านภาษี ผู้วิจัยเห็นว่ามาตรการดังกล่าวรัฐบาลควรใช้มาตรการต่อเนื่องเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวต่อไป จนกว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวจะกลับมาเป็นเหมือนเดิม และควรมหาโครงการใหม่ๆ เพื่อกระตุ้นธุรกิจการท่องเที่ยวยังคงดำเนินต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. (2558). สรุปลสถานการณ์นักท่องเที่ยว. กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กรมควบคุมโรค. (2563). ข้อมูลเกี่ยวกับ COVID-19 ไวรัสโคโรนาในประเทศไทย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/index.php>. 20 พฤษภาคม 2564.
- กลุ่มของผู้ประกอบการธุรกิจเรือนแพ. (2556). กำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานแพบริการเพื่อท่องเที่ยว.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2559). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโฮมสเตย์. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ฉันทิช วรรณถนอม. (2552). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นจำกัดสามลดา.
- ณัฐชา ธนาภรณ์ และคณะ (2554). กลยุทธ์การจัดการธุรกิจโฮมสเตย์ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 กรณีศึกษา หมู่บ้านแม่กำปอง จังหวัดเชียงใหม่. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่.
- ดารณี อัจฉา และคณะ (2021). การยกระดับมาตรฐานปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวที่พิกชุมชนวัฒนธรรมยั่งยืนหลังสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย. วารสารศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ฉบับที่ 1. ปีที่ 22.
- ดร.ชนิ เอ็มพันธ์. (2542). เอกสารการสอนวิชาหลักแก่นันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. กรุงเทพฯ: คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรศักดิ์ สหัสสพาศน์ และประกาย ธีระวัฒนากุล. (2563). สวนกระแสนชบเขา ธุรกิจ Delivery. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2565.
- ธนาภรณ์ ก่องแก้ว และคณะ (2554). ผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากสถานการณ์โควิด-19 ต่อธุรกิจนวดแผนไทย ก่อนและหลังสถานการณ์โควิด-19. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2554). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: บริษัทเพรส แอนด์ดีไซน์ จำกัด.
- พงษ์มนัส ดีอด. (2563). ผลกระทบของการแพร่ระบาดโรคไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการประกอบอาชีพบริการจัดส่งอาหาร. วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์. ปีที่ 7 ฉบับที่ 6 เดือนมิถุนายน 2563 หน้า 131-144.
- พัชรี โพธิ์หัง. (2550). ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป. วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิศรา เหล่าบำรุง. (2558). การบูรณาการระบบบัญชีครัวเรือนเพื่อการบริหารตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. คณะเทคโนโลยีการเกษตร.
- สาคร ศรีมุข. (2563). การส่งออกผลไม้ของประเทศไทย ในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. บทความวิชาการ วิทยาการปฏิบัติการ สำนักงานวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2565.
- สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กระทรวงการอุดมศึกษาฯ และกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). Timeline ของ "โรคโควิด-19 ไวรัสหยุดโลก" ในประเทศไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2565.

- สมชัย ลีลาศิริวงศ์ และธรีรัตน์ ลิขณรังสี. (2021). (ออนไลน์). แหล่งที่มา: Praram9.com/covid-vaccine. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2564.
- สมศักดิ์ อัครศรีวรรณท์ และคณะ. (2564). การนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ. วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ฯ. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว. (2546). คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงแรมท่องเที่ยวการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศในพระบรมราชูปถัมภ์.
- เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์ และคณะ. (2563). ผลกระทบทางสังคมจากภาวะระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) และวิกฤตเศรษฐกิจ. สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก. (2019). ความหมายเกี่ยวกับไวรัสโคโรนา (Coronavirus). (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://gi.mahidol.ac.th/main/covid19>. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2564.
- อรรถพล ทองดี. (2562). ผลกระทบจากโรคระบาด การเปลี่ยนแปลงนโยบายการดำเนินงาน และความเครียดส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงาน : กรณีศึกษากลุ่มธุรกิจค้าส่ง. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- World Health Organization. (2021). (ออนไลน์). แหล่งที่มา: who.int/emergencies/diseases. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2564.